

TELEGRAFUL ROMÂN

Nr. 78. ANUL XIV.

Sabiiu, in 2|14 Octobře 1866.

Telegrafulu ese de doue ori pe septe-
mana joi'a si Duminec'a. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiiu la espeditu-
foiei pe afara la c. r. poste, cu bani
gat'a prin scrisori francate, adresate
catra espeditura. Pretulu prenumeratiu-
nei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu
8 fl. v. a. pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu cu litero
mici, pentru n dou'a ora cu 5 1/2. cr. si
pentru a trei'a repetire cu 3 1/2. cr. v. a.

Eveniminte politice.

Sabiiu in 1 Octobře.

In nrulu trecutu amu facutu amintire numai pe scurtu despre
radicarea statului de asediu in unele parti ale monarchiei austriace.
Actulu acestu de mare insemnatate emana din insasi initiatiua im-
peratesca, pote fara scirea ministriloru, de unde se explica tardi'a
publicare a decisiunei imperatesci, in „W. Ztg.“ si acest'a in foi'a
suplementaria de ser'a. Acest'a dar si impregiurarea, ca popula-
tiunea tieriloru respective au scapatu de starea cea apesatori'a, au
facutu sensatiune placuta si omenii pe acolo acum au inceputu si ei a
se bucura de pace in totu intielesulu cuventului.

Mai multe foi vreau sa scia, ca dupa ratificarea tratatului de
pace intre Austri'a si Itali'a, va apare unu manifestu im-
peratescu din partea Imperatului Austriei si apoi adaugu ca
acestu manifestu va ave unu caracteru forte ostilu fatia cu Prus-
si'a. „Debatte“ comunica in o corespundintia oficiosa, ca deca
cum-va aru ave sa apara vre-unu manifestu imperatescu, acel'a nici
decum nu va ave caracterulu ce i-lu fingeza (nascocescu) foile
prussiane. Austri'a nu-si va face de lucru togm'a acum cu o po-
litica provocatori'e si acest'a nu dora pentru Prussi'a, ci simplu din
privintia catra deslegarea cestiuniloru interne.

De petrecerea Majestatiei Sele Imperatului la Ischl lega dia-
ristic'a multe versiuni privitoare la complanarea cestiunei interne si
cu deosebire tinatore de conflictulu constitutiunali ungurescu. Ca-
latori'a contelui Andrassy acolo, o aduceau unele diuarie in
legatura cu desbateri de felulu de mai susu; mai tardu in sa
fu explicata de unu ce curatu familiaru. Acum cetimu, ca dupa
reintorcerea Majestatiei Sele dela Ischl se va convoc'a diet'a ungu-
resca si in scurtu dupa acest'a dietele celelalte. In fine vedemu
ca se fipsenza si diu'a deschiderei dietei unguresci si adeca pe 15
Noemvre. Cu privire la acest'a spune „Wanderer“ ca operatulu
comitetului de cincisprediece va fi esaminatu la demandarea Majes-
tatei Sele de unu comitetu a carui membri voru fi si bar. Hübner,
contele Belcredi, cancelariulu aulicu Majlath si taverniculu Sennyey.
„Membrii comitetului si presedintele acelor'a bar. Hübner, nu suntu
de opiniunea, ca operatulu aru periclit'a cum-va pusetiunea de
putere mare a imperiului si interesele tieriloru neunguresci, ba
elu tocm'a crede ca acel'a (operatulu) ofera puncte de manecare,
potrivite pentru o intielegere solida; de ore ce in sa primirea in
principiu a acelu operatu aru trage dupa sine in modu imperativu
denumirea ministeriului, asi'a comitetulu crede, ca pre acestu din
urma (ad. ministeriulu) de aceea nu-lu pote recomanda Majestatiei
Sele, pentruca dupa parerea sea e de temutu, ca diet'a, fiindu de-
numita inainte de regularea afaceriloru comune, in decursulu des-
bateriloru pre basea operatului acceptatu in principiu, va pute pre
usioru sa faca astfelu de pretensiuni, cari aru pute numai compro-
mite deslegarea finala, complanarea. Si temerea acest'a este cu
atatu mai intemeiata cu catu este sciutu, ca in privintia modalita-
tatiei, va sa dica, cum are sa se faca deslegarea, nu este nici de-
cum o intielegere intre cele doue partide ale dietei, cu alte cuvinte,
cu catu este mai nesiguru, ca partid'a cea moderata va ave majori-
tatea in lupt'a eventuala.

Din Veneti'a se spune, ca in 10 Oct. au avutu de a ince-
ta functiunile oficiantiloru austriaci in regatulu venetianu si ca in
14 seu 15 Octobře incepu trupele austriace a esi din acelu regatu.

Despre pacea incheiata intre Austri'a si Itali'a aflamu dupa
„Nazione“ ca se cuprinde esentialmente in urmatoarele puncte:

Prinsii in resbelu se voru da inapoi din ambe partile.

Austri'a se dechiara invoita la impreunarea Venetiei cu Ita-
li'a. Marginile Venetiei suntu aceleasi, cari au fostu si sub ami-
nistratiunea austriaca. — Itali'a recunoste ca detoresce Austriei cu
35 de milioane floreni. Sum'a acest'a trebuie sa se plateasca in
unspradiece termini, in restempu de 23 luni. — Itali'a mai departe
primesce asi'a disulu „monte lombardo-veneto“ cu activele passivele
lui de acum. Activele constau din 3 1/2 milioane fl. si passivele din
66 milioane. — Suditoru venetiani aflatori in Austri'a le sta in voia

de a-si pastra nationalitatea austriaca. — Tote obiectele de arta,
documentele, arhivele, tinatore de Veneti'a se voru reintorce fara
de exceptiune.

Tratatulu de comerciu de odinior'a incheiatu intre Austri'a si
Sardini'a se pune in vigore pentru restempulu de unu anu, pentruca
pana la espirarea acestui tempu sa se pota face alte invoiiri.

Alte dispositiuni stipuleza redicarea sequestrului de asupra
bunurilor principiloru (domnitori) de ore-candu din Itali'a, in sa cu
reservarea drepturiloru ce le are statulu seu alte a trei'a persone a-
supra loru (bunuriloru).

Din ambe partile se voru face amnestii generale asupra tutu-
roru compromisoru politici si desiertitorulu (fugariloru dela militia),

Coron'a de feru se va reintorce Italiei. (Mai cetimu si de-
spre eschiderea titulu din titular'a pr. inalta „de Rege alu Lom-
bardo-Venetiei“, asemenea de stergerea marceloru acestoru doue
tieri din marc'a imperiala. Acest'a este pentruca tierile aceste
suntu cedate, iara nu luate cu puterea.)

Dupa telegramele ce le cetimu din Veron'a aflamu ca intre
populatiunea de acolo si militi'a austriaca au venitu treb'a la es-
cesse seriose. Ministrulu italianu Ricasoli s'a vediatu nevoitu a
adresa primariloru din Veron'a si Mantu'a urmatiorulu telegramu:

„Cu durere au aflatu Regelu despre desordinile intemperate in
serile din urma in Veron'a. Este sub demnitatea unui poporu,
care se respecteza pre sine si natiunea de care se tine, de a se
radica contra acelor'a care tocm'a suntu gat'a a pleca. Nu este cu
cuvintia a ignora si a uita, ca numai eri (depesi'a e dela 7 Octo-
bre n. R.) s'a subscrisu pacea intre Itali'a si Austri'a si prin tu-
multe si conflicte demue de vaieratu se face numai unu servitiu
forte reu regatului, libertatiei si independintiei.“

„Regimulu Regelu te recerea pre Dra de a comunica acest'a
in numele lui concetationiloru dtale, crediendu, ca celu dintai cu-
ventu, ce-lu indrepta catra ei in numele demnitatei Italiei va afla
ascultare.“ Unu altu telegramu din Veron'a dela 8 Octobře spune
despre frecari intre populatiune si militia, in urm'a caroru s'a pu-
blicatu de ambe partile starea de asediu.

Dupa „Provincia“ din Florenti'a plebiscitulu se va pune in lu-
crare numai in 14 Octobře n.

Dupa o corespundintia litografata din Vien'a, au adusu aci unu
courieru de cabinetu alu regelu Italiei tratatulu de pace subscrisu.

Prussi'a a publicatu in tote tierile anesate actele privi-
toare la acesta anessiune. — Pertratariile cu Sassoni'a dau continnu
de greutati si se dice ca conditiunile ingreunatore, puse din partea
Prussiei, se inmultiescu din di in di. — Este caracteristica urmato-
rea scire ce o cetimu in tote dinariile vieneze: Klapka, se dice
acolo, s'a decoratu de regimulu prussianu cu ordinulu vulturulu
rosiu class'a a 2 cu stea, mai departe, i s'a datu unu dominiu in
Silesi'a, care este proprietate de alodu.

In Bavari'a se schimb'a ministeriulu, venindu la carma
omeni amici politicei prussienesci, ceea ce consuna cu distribuirea
ordinulu Hubertianu (celu mai insemnatu in Bavari'a) dlui de
Bismarck.

Despre impressiunea cea dintai ce a facutu marchisulu de
Moustier asupra diplomatiei din Parisu su dice ca a fostu surprin-
diatori'e. Marchisulu s'a exprimat asupra situatiunei europene cu
totulu pentru pace si incatu-va in intielesu conservativu. Tote
espeptoratiunile ministrului, se spune, ca mergu intr'acole, ca Fran-
ci'a este resoluta a nadusi foculu aprinsu in Orientu in incepu-
tulu seu. De altumintea lauda toti de tote partile limbagiulu celu
resolutu si deschisu alu ministrului, care le dice la tote lucrurile
pre nume. Totu despre acestu ministru se mai scrie de alta par-
te, ca elu nu va fi passivu nici decatu si ca imperatulu Napoleonu
vu sa-i largesca pre catu se pote cerculu de activitate in cesti-
unea orientala. Marchisulu era pana se afla in Constantinopole unu
omu neplacutu pentru regimulu Sultanului si acum dintr'o data este
celu mai caldrosu amicu alu Turciei.

Din Russi'a se serie la Nat. Ztg. ca scirea despre mer-
gere a principelui Gorciacof la Biaritz, precum si despre unu cer-

ulariu alu lui că respunsu la celu alu lui Lavalette, nu aru fi a-
deverata. —

Scirile ce le avem pãna acum din Orientu ne spunu ca este
de speratu, ca se va statorî o impacare între crestini si regimulu
turcescu. Se dice ca crestini s'au invoitu a negociã cu Kiritli Mus-
tafa Pasia. Puterile dimpreuna cu Russi'a s'au întielesu într'acolo
cã sa sustina tratatele dela 1856 iera Põrt'a s'a promis ca va in-
deplini tôte proiectele de reforme câte i s'a propusu din partea di-
plomatiei. Cretinii sa se fia induplecatu la negociãri de pace cu
deosebire in urm'a dechiarãfiuniloru ce li s'a datu din partea con-
sululu francescu, carea nu le da picu de sperantia de vre-unu aju-
toriu din partea Franciei. —

Din Messicu vinu sciri fõrte grele. Dupa acele republicanii
inainteza in nnu modu concentricu spre capital'a Messiculu. Tele-
grame spunu ca in orasiulu Jerez Messicani aru fi omoritu tóta
garnison'a, cu care ocaziune aru fi cadutu si unu ofieru mai
inaltu dintre voluntarii austriaci. Unii dicu, dara nimenea nu stã
bunu inca de adeveru, ca ofierulu necest'a aru fi unu coman-
dante de corpu anume contele Thun.

Imperat'es'a messicana este cunoscutu ca fusese in Parisu si
conversã multu cu imperatulu Napoleonu. Dupa aceea se duse la
Rom'a. Acum cetimã ca s'a bolnavitu in urm'a unei afectiuni de
nervt.

Ameliorarea reulu despre care vorbescu telegramele din urma
are sa se constateze.

Revista diuistica.

In Romanulu dela 27 Septemvre aflãmu unu articulu intitu-
latu: *Franci'a si Russi'a in Romani'a*. Abstra-
gendu dela cele depuse in acelu articulu fatia cu diuariulu „O r-
d i n e a” reproducemu unele pasagie de interesu generalu euro-
penu. Romanulu dupa ce constatã ca Russi'a are interese opuse
Romaniei si ca temerile depuse de act se justifica pe di ce merge
trece la argumente pre cari le scõte din Organulu rusescu ce
apare in strainatate *Le Nord*. Acestu diuariu adeca are o cores-
pondintia din St. Petersburg dela 11/23 Septemvre in care cores-
pondintia se face imputare regimulu rusescu ca s'a purtat indol-
entu la câte s'a intemplatu pãna acum in orientu. Russi'a este
jelosa pentru integritatea imperiulu otomanu, din care cauza nu se
põte impacã cu cele intemplate in principatele dela dunare, unde
prin influentia francesca Romãni se vedu mai favoriti decãtu alte
popõre din imperiulu otomanu si inca prelãnga vatamarea tratate-
loru dela Parisu s. a. s. a.

In legatura cu acest'a se vede a fi o alta corespondintia a a-
celui diuariu rusescu datata din Parisu dela 25 Septemvre.

„Dinariile nõstre oficiõse (cele francesce) se arata dispuse in
favõrea sciriloru ce vinu din Constantinopole, despre scirile din
Cret'a, si contrarie celoru de origina elena, ceea ce arata ca nu
voiescu deschiderea cestiunei Orientulu. Considerandu, pre de
alta parte, activitatea ce desfãsiura diplomati'a francesca la Constan-
tinopole spre a dobandi dela Põrt'a recunõscerea principulu Carolu
de Hohenzollern, amu putea crede ca guvernulu nostru se aplica
a intãrdia disolverea imperiulu otomanu pãna ce se va formã pe
dunare unu simburu destulu de tare si destulu de devotatu intere-
reselor Franceiei pentru ca aceste interese sa nu se compromitia
in nimic'a in starea lucruriloru ce va succede situatiunei actuale.
De-mi dai voie sa imprumatu dela chimia o comparatiune, voiu di-
ce voiosu, ca in prevederea caosulu politicu si lucrãrei de rege-
nerare ce voru urmã silitu caderea europena a Sublimei Põrti, ca-
binetulu dela Tuilerii voiesce sa-si asigure unu centru de cristali-
sare, care sa-i fia devotatu, si crede ca põte gasi acelu centru
in Principatele Dunarene, candu este cu multu mai putinu siguru
ca va putea contã pre Greci'a. Deca cestiunea Orientulu aru is-
bucni astadi, restaurarea Europei orientale s'aru face negresitu in
beneficiulu regatulu elenicu, si acest'a pare ca Franci'a n'aru voi
sa o incurãgeze. Eata celu putinu esplicarea cea mai prin putin-
tia ce se põte dá staruinteloru ei in favõrea Moldo-Valachiei, a-
propriata de atitudinea multu mai putinu energica ce are in privin-
tint'a candiditorulu, de-si nu pre romãni apasa mai greu si mai
durerosu opressiunea turcesca.

„Intãrdiarile ce au survenitu in recunõscerea de cãtra Põrt'a
noului ospodarulu Romaniei, au sorgintea lora in unele preten-
tioni, in adeveru neaudite, ale principulu Carolu, sãn a consiliari-
loru sei. Astfeliu refusa guvernulu turcu dreptulu de a avã la
Bucuresti unu aginte insarcinatu de a veghiã asup'a intereselor
turciloru locuitori a-i Principatelor; cabinetulu ruclama inca mos-
cenirea, nu numai a urmasiloru drepti dar inca si colaterali ai prin-
cipulu Carolu, precum si dreptulu de a bate moneta si a face de-
coratiuni. Se intrãba ori cine, ce s'aru face suzeranitatea Põrtiei
deca aru acordã tôte aceste privilegiiuri ospodarulu Moldo-
Valachiei?”

S a b i u 30 Septemvre. Eri a sositu si a 2-le batal. dela
regimentulu c. r. de infanteria Hartmann nr. 9 dimpreuna cu sta-
tulu majoru alu regimentulu spre a remanã aici in garnisona.

Totu in aceiasi di au sositu un'a bataliune din regimentulu
c. r. de infanteria conte Gondrecourt nr. 55 care trece spre Bra-
siovu. Acest'a fu incortelata in satulu invecinatu Sielimberu. —

Dela casurile de colera de care amu amintitu si noi in unulu
din numerii nostri nu mai avem sciri despre vre-unu casu nou.
Ba si din alte pãrti ale tieriei inca audim sciri liniscitõre in pri-
vint'a acest'a. Cu tôte aceste proverbiulu ca „grij'a buna incun-
giura primejdi'a” trebuie apretiuitu si cu deosebire acum candu in
cele mai multe pãrti suntu culesele de struguri. Recomandãmu
dara tuturoru cãroru le jace la anima si binele individualu si celu
comunu cã sa aiba deosebita atentiune la cele ce dlu Sabo Dr. de
medicina, publica in interesulu omenimei patiminde sub titulu de:
m i j l o c u i n d i v i d u a l u c o n t r ' a c o l e r e i si ru-
gãmu totodata inteligintia nõstra preotiesca si lumena, care se
afla in mai de aprõpe atingere cu poporulu ai ceti si esplicã cele
cuprinse in acea umana instructiune. Nu vomu gresi põte candu
nu vomu trece cu vederea pre acele comuna unde se taie oi multe
si vomu atrage atentiunea politioru locale spre a purtã grigia de
curatienia si indepartarea a ori ce modu ce aru putenutri epidem'ia.
— Cronic'a dilei scie meru sa ne povestisca de focuri candu in
unele candu in altele pãrti ale tieriei. Nenorociriile aceste cumpa-
nescu cu atãtu mai greu cu cãtu anulu acest'a si de altumintrea
pentru multi economi este fõrte vitregu. O õre-si care mangiere
ne face o corespondintia a dõmnei Lucreti'a Lupascu ce o cetimu
in *Trompet'a Carpatiloru*, (si in fine si in *Gazeta*) in carea aflãmu
ca memorat'a dna a a- ministratu pentru nenorocitiu prin focu din
Vlaslovu o suma frumõsa de bani. — Pentru Orlatienii de aici
din apropiarea nõstra ce e dreptu cetimu in „*H. Zig.*” din candu
in candu de câte o mica colecta.

Nu scimã decã in alte pãrti ori chiaru si aici se face din par-
tea romaniloru ee-va. Post'a resiedintia a statulu majoru a regim.
romãnu I de margine, credemu ca aru meritã mai multa atentiune.

Unu mijlocu individualu in contr'a colerei.

Veninulu colerei se afla in aerulu atmosfericu si se introduce
in trupulu omenescu parte prin respirare (resuflare), parte prin
mancãri si beuturi.

Este cunoscutu ca in tñturile colerei, precum nu demultu in
Cairo, fusera atacate de colera chiaru si oi, candu acestea veni-
sera in tñturi de acestea. Chiaru si paserile parasescu locurile
infectate de colera.

Fia-care omu, sanatosu sãn bolnavu, este cã si animalele
incungiaratu du unu cercu anumitu de aeru, din carele remãnu õre-
care urme. Altmintrea nu s'aru putã intielege cum potu americanii
cei salbatici sa descopere urmele picioriloru europeniloru, si cum
potu sa mirõse cãni de venatu iepurii din departare.

Desvoltarea veninulu colerei are lipsa de 21 dile pentru cã
sa se põta desvoltã; dupa esperintia au eruptu coler'a la 21 de
dile, chiaru si la acei, ce au fostu parasitu loculu infectatu de co-
lera si au ajunsu in unulu sanatosu.

Nici o esperintia medicinala nu se pronuntia pentru parerea, ca coler'a
s'aru fi desvoltatu de sine in Europ'a. Necuratiile nu s'au schim-
batu in Europ'a dupa aparerea colerei, ci au remasu totu acele care
fusera si inainte. Cu tôte aceste necurati'a e purtatõrea si lãti-
tõrea, precum, si nutritõrea veninulu colerei.

Mesurile sanitare politiane lucra într'acolo, cã sa înainteze
curatirea atmosferei.

De aceea suntu recunoscute de folositoru, desinfectiunile esi-
tõreloru, curatii'a generala, desinfectiunea secretiuniloru omenesci, prin
feru sulfuricu, totu asiã prin aeritarile locuintiloru, afumaturile cu
gasu de cloru, prin focu moderatu in locurile cercetate de colera,
precum si curgerea neintrerupta a apei pe strade, cã pre stradele
Sabiului. Tóta nisuintia e in acolo indreptata spre a sustinã ae-
rulu curatu.

Acestã mesura medicinala risipe procesulu de putredine (ve-
ninu de colera) din aerulu atmosfericu.

Unii õmeni au observatu in giurulu loru, in cerculu loru de
aeru, nuori negri (pãturi de aeru de colera), dupa acest'a a ur-
matu ametiala si indata erumperea colerei. — Acest'a inca arata
ca coler'a intra de dinafara in trupulu omenescu.

Spre incungiararea colerei aru fi bine cã sa se oprisca ori
ce adunare mai mare de õmeni, asiã tãrgurile de tiãra (bãlcirile)
aru fi bine sa se oprisca in tempuri de colera.

Este dar de ajunsu justificata intrerumperea comunicatiunei
intre locuri (tñturi, sanatosõ si intre cele cercetate de colera;
puterea de vietia a colerei, respective durat'a colerei, nu tine mai
indelungu in unu locu decãtu 6—8 septamãni.

Deca asiã dara prin desinfectiuni se moderãza pasirea cole-
rei, remane problem'a cum sa se scutisca õmeni singuratici de ve-
ninulu de colera din atmosfera.

Deca in cetãti mari se põte filtra si curati ap'a de beutu, pen-
tru ce sa nu se põta face nestruciosu si aerulu atmosfericu, pãna
candu nu intra in trupulu omenescu?

Chiaru si fulgerulu l'a facutu õmenii nestruciosu.

Credindu-mă datore către persoanele binevoitoare ce au luat parte la această faptă românească, a li da sema de intrebuintarea sumelor ce mi-au incredintat, ve rog, Dle Redactoru, sa binevoiti a-mi permite sa usezu de stimatul organu alu diuariului dvostre; spre a da publicitatii acesta dare de sema.

Bine voiti a primi dlu meu, incredintarea alesei mele consideratiuni.
Lucretia Lupascu. d. „Tr. Carp.“

Locu deschis pentru reclame.

S a b i i u in 8 Octobru. *) Cam tardu ajungu a face unele observatiuni la o corespondintia ce s'a datu din Tractulu Faragaului in nr. 46—509 a Concordiei, si care o amintesce T. R. in nr. 76. declarandu-se dupre aceea, o corespondintia de mine data in nr. 33. 1865 T. R. de infama si tendentioasa; credu in sa ca a observat la un'a ca acest'a si acum'a e pre de tempuriu. Corespondentii subscrisi la acest'a corespondintia, pote chiaru de D. Vitazu compusa prin care corespondintia D. V. se incerca a se areta de anteluptatoriu a binelui romanilor, dsea ca au mancatu averi si au ruinatu familii intregi aducandu-le la sapa de lemn, acei corespondinti, seu mai bine cei mai multi din acestia, au uitatu in momentulu acel'a candu au pusu pen'a, ce adeverintia au subscrisu cu unele luni mai nainte in contr'a D. Vitazu, tramitindu-mile mie spre a pute cu ele documenta in tempu de lipsa aceea ce amu scrisu in T. R. nr. 33 1865. Acelu tempu au si venitu, caca D. V. in urm'a corespondintiei acesteia, sentiendu-se innegrutu, m'au acusat la Magistratulu de aicea, ca ia-siu fi vatematu onorea. Nimic'a in sa miau fostu mai usieru decatu a argumenta prea putnu cuprinditoarea mea corespondintia din nr. 33 T. R. a tr.

Caci cu documente am adeveritu ca D. Vitazu au insielatu poporul Tractului Faragau, cu documente am adeveritu ca au insielatu o plenipotentia a carei cuprinsu si limba numai D. vitazu o scie, ear nu acei'a cari au subscris'o; cu documente am adeveritu cum in tempu de fomete candu chiaru si regimulu au sistatu scoterea contributiunei, au luat D. Vitazu boulu dela esle, si l'a vendutu ca sa eseeze banii subscrisi prin altii, insielati fiindu prin amagiri si promisiuni desierte, pentru ide'a cassei tractului; cu documente subscrise chiaru de D. V. amu aretatu la Magistratulu din Sabiu unu D. Vitazu au esecutu triplulu sumei subscrise; si totu prin documente amu adeveritu la protocolulu ce s'a luat cu mine aicea, si care acumu se tine in tacere mai de unu anu la Judicatoria; prin documente amu aretatu ca semidieulu aceluora corespondenti au aretatu neobosit'a constanta activitate spre a insielat cate 60% si mai multi, dela unii omeni ce cu mes'a cu cas'a era in marginea perirei; cu documente am aretatu ca alipirea resoluta a D. V. catra cass'a tractului au fostu numai masca si mijloculu unei specule pentru folosulu privatu a Dsale; cu documente amu aretatu ca reprezentantii Tract. Faragau se opunu D. V., si reeru plenipotentia necunoscuta; prin documente amu aretatu, ca sum'a baniloru adunati trebue sa fia cu multu mai mare de catu s'a publicatu in Concordia; prin documente amu aretatu, cam cati bani au mancatu D. V., prin documente amu aretatu ca catu de nederépla e parerea unora, formata in urm'a corespondintieloru de prin Concordia a D. V.; si deca in fine cu tote acestea le-amu adeveritu de drepte, cine va fi in stare sa dica ca corespondinti'a din Nr. 46—509 a Concordiei nu e o minciuna simpla, pote cumperata, si cine va fi asiá putnu pricepatoriu sa nu cunoasca adeverulu corespondintiei mele din „T. R.“ Nr. 33. 1865 a dar nu calumnieturi desierte asupr'a zelosulu marimosulu D. Vitazu din Teac'a.

De unde amu avutu eu aceste documente prin care amu argumentatu la Magistratulu de aicea adeverulu corespondintiei mele? de unde acelea documente din care se vede scopulu insielatoriu a D. Vitazu? de unde acele documente prin care amu aretatu ca D. V. intru intreprinderile sele ne umane nu au fostu retinutu nici de consciinta sea nici de iubirea sea catra poporul de acolo spre a-lu neferici si face de risu inaintea lumei? Aceste documente suntu tote dela preotii tractuali, dela poporeni tractului, si dar si dela acei preoti (pote unu nu) cari au subscrisu corespondinti'a din 49—509 a Concordiei, si dela acei preoti ce in acesta corespondintia arata conscientiositatea si neobosita activitate, constanta si resoluta alipire a D. Vitazu catra cass'a tractului, si dela acei preoti cari pentru unu blidu de linte 'si vendu —, (si cine e asiá scurtu de vedere, sa nu veda ca cum si-au vendutu preotii acei'a libertatea lor, si a incurcatu pre multi din turmele sele?)

Sum in cea mai mare neplacere cu mine insumi, fiindu silitu a scrie in contr'a unoru persoane de unu statu ce in eternu santu-mi este, dar sum silitu cu atat'a mai vertosu ca acesti'a pote nu suntu toti, ce lucra spre ruinarea, corumperea, si nefericirea poporulu mai multu, decatu pentru aceea pentru ce suntu chiamati.

*) Amu fi doritu si mai multa obiectivitate si pacientia pana la desfacerea lucrului. De altmintrea responsabilitatea asupr'a celoru cuprinse nu o primimu asuprane. Red.)

Cum sa asceptamu bine deca chiaru dintre preoti suntu, cari in locu sa cladésca surupa, cari in locu se aduca lumina, reapta si celea mai debile radie de lumina ce vinu spre poporu. Cum sa asceptamu bine, deca preotulu, conducatoriulu mai multoru sute, prin putnu se pote seduce la cate si mai cate? Cum sa asceptamu bine, deca chiaru unii preoti suntu esemplulu reului? dar destulu, acei'a ce voru sci acestea, le voru afla si cauza, si deodata voru fi in stare a cunoasca si alte chiamari periculoase in unii preoti, ce potu a se areta sub alta masca publiculu; a-siu dice mai multe, dar pote nu mi se cadu.

Credu in sa a fi aretatu de ajunsu ce e corespondinti'a din Nr. 46—509 a Concordiei.

D. Vitazu folosésca-se deocamdata de banii ce-i are in mana; folosésca-se de caracteristicile unora de pre acolo; folosésca-se de amicitiatea amici'loru sei, intru intreprinderile DSele. Lu rog in sa sa cerce a se ispravu processulu pentru onorea sea, ca in ochii mei si pote si a altora cu aceea nu sta pre bine, seu ca eu in fine sa-mi iau resplata pentru vatemarea onorei DSele. Cei doi preoti ce dicu subscrisii corespondintiei Nr. 46—509 a Concordiei, ca suntu in contr'a afaceriloru zelose etc. a D. Vitazu suntu D. Protopopu Tractualu, si socru D. V. A mai aminti despre folosulu si binele acestei opuneri, cu atat'a afu mai fara cale, caci calumniatorii insii marturisescu acest'a; Si cine le va imputa?

A mai aminti de cei ce au mai subscrisu corespondinti'a numita, afu cu atat'a mai nedemnu, ca suntu si invatiatori; apoi a osteni patientia on. lectoru si cu chiaru acestea aru fi pre multu. Cine e Greg. Somescu ce inca e subscrisu in corespondinti'a din Conc. nu se scie, caci acel'a nume pre acolo eu nu-lu cunosc.

Sum convinsu ca comisi'a orenduita de Venerabilulu Consistoriu metropolitanu din Blasiu ne va da documente noue despre obrasnici'a D. Vitazu, si a zelosiloru sei preoti.

Credu ca in scurtu oficiosu ne va areta adeca comisi'a, ca tota intreprinderea ce idiotii (? R.) o numescu Societate filantropica, au fostu numai unu calculu din partea unuia, spre a-si castiga bani, in acelu tempu, candu poporul tractului gemé de fomete si morburu; credu ca in scurtu vomu avea ocaziune a vedé ca ce s'au facutu cu acei bani ce sub blastemele mosiloru si lacremile buneloru s'a insielatu si esecutu; in scurtu credu ca vomu vedé cati bani suntu, si cati aru fi sa fia; in scurtu si in fine credu ca va despare ceati'a din ochii aceluora ce in D. Vitazu cunosc acei'a, ce prin corespondintiele DSele se arata a fi.

Apoi pote sentinti'a procesulu D. V. pentru onorea Dsele, ce o cauta prin Sabiu inca ne va lumina, caci in par'a DSele apriatu postesce sentinti'a sa se publice in „Tel. R.“

Pana un'a alta acestea, spre a areta ca corespondinti'a mea din Nr. 33. 1865 a Tel. R. e cu multu mai putnu cuprinditoare decatu aru fi sa fia, si spre a areta ce e corespondinti'a din Nr. 46—509 a Conc. amintita in nr. trecutulu alu T. R. si ce suntu subscrisii acelei corespondintie.

Onorat'a Redactiune a „Concordiei“ binevoiésca a primi in rubricela foiei sele, si acestea siruri.

I. Chetianu.

Nr. 29—1

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de invatiatoriu la scol'a comunala gr. or. din Tomnatecu in comitatulu Zarandului se deschide concursu pana la 20-lea Octobru a. c. st. v.

Cu acestu postu e impreunatu unu salariu anualu de 160 fl. v. a. cuartiru liberu si 4 orgii lemne de focu.

Concurentii pana la terminulu pusu, sa se adresedie la subscrisulu cu documentele necesarie.

Hondolu 28 Sept. 1866.

Basilu Pipoșiu

Protopr. si admin. alu Tractului

Zarandului.

Nr. 1014 — 1866.

Publicare.

Prea inaltulu Guvernu re. transilvanu cu decisiunea din 26 Iuliu a. c. nr. 14,533 se indura a concede si a intari comunitatei Spelmedieu (Ispanmezö) Cerculu Pietrei in comitatulu Solnoculu interioru doue targuri de tierra anuale, carele voru fi in fia-care anu. — Unulu in 20 Maiu si celaltu in 9 Septemvre, se face prin acesta publica incunoscintiare despre targurile amintite cu aceea observare ca targulu primu va fi in 9 Septemvre a. c.

Dela oficiulu judelui Procesualu alu tieriei.

Coldeu 1 Septemvre 1866.

R a t z Jude Proces.

DE INDREPTATU suntu unele erore ce s'au petrerutu in cor. din nr. T. R. 69. adeca: pefati'a 2 in cor. dela Bungardu in sirulu alu 2 nu nr. 64 ci 65. si iarasi in sirulu 56. nu s'a ziditu scola — ci cu case zidite pe ea pentru poporul nostru.